

Fakta om Kristinastigen

I anslutning till den i vårt första nummer omtalade utflykten från Iggövägskälet till sjön Gocksen i Hamråde socken följer här en beskrivning av något från forskningarna efter den s.k. Kristinastigen, varav spåren inom Hille socken förlorats men minnet ännu lever. De som sökte här i fjol sommar var en grupp Trödjebor: Sven och Agnes Israelsson, Bertil Larsson och Sven Rosenqvist samt undertecknad. - Mer om den gamla färdvägen finns att läsa i docenten Nils Fribergs redogörelse i tidskriften Ymer årgång 1935 över forskningarna på 1930-talet och även i Hilleboken.

Gruppen hade lika lite som Friberg på sin tid lyckats återfinna någon f.d. landsväg, värdig det fina namnet Kristinastigen och jämbördig med vad hamningarna åstadkommit på sin sida rågången för att vara Kungl.Maj : t och resande främlingar till behag. Friberg hade kommit till det resultatet, att Hilleborna endast måttat ordna s.k. ridstigar för ritt, klövning och släpning.

Den av gruppen nu funna, visade och nödortfigt uppkvistade ”vägen” mellan Höghällan vid sockenrån och Sandnäset, varå Iggövälskälet ligger, bör dock iståndsatt ha möjliggjort färd åtminstone med tvåhjulig gästgiverikärria av den typ man på sin tid nyttjade.

Från Sandnäset har vägen troligen fört mot sydväst via rustbädd över myren mot den västra moränkanten, där en bruten gammal väg leder till södra myränden.

Man frågar sig: var det denna vägs olämpliga läge under moränstupet, som till slut tvingade ut vägbyggarna på den myr, där ett på aftonen med primitiva hjälpmedel åstadkommet stycke vägbank nästa morgon var försvunnet i den – som det verkade – bottenlösa myren, och där bönderna om det senare vägunderhållet förklarade sig ”heller vilja sörja för tjugo alnar på en vanlig väg än en aln på Trödje murar”?

Det tog två bondegenerationer att något så när färdigställa denna väg från det Karl IX började agera i ärendet vid sin genomresa här 1602. Vi anar av domboken den spända situationen vid tinget 1639, då nitton hillebönder – säkerligen icke för första gången – voro instämnda för underlåtenheten att infinna sig vid vägbygget. Vid denna tid fanns i Hille endast femtio bönder. Tolv av dem skulle sitta i rätten för att döma de nitton. Många av dem voro ålderstigna och lytta. De nästan årliga soldatutskrivningarna för kriget i Tyskland tog ungdomen alltefter som den växte till, ”fick skägg” som det står i längderna. Länsmannen var också bonde, säkerligen på många vägar befryndad med de anklagade. Han hade förvisso ingen avundsvärd roll!

Av allt detta blev det en förbannelsens väg, som nu ligger begraven under den E4, som vi så lättvindigt far över på några minuter.

Göran Göransson

[Hillebygden, Nr. 2, 1980]